

ΘΕΜΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ
Εισηγητής	Ελένη Παπαδάκη, Αναπληρώτρια Πρύτανη

Το Πανεπιστήμιο Κρήτης θεωρεί ότι η σχέση Καθηγητή-Διδασκόμενου όπως αναπτύσσεται στη διάρκεια της διδασκαλίας μέσα στο Αμφιθέατρο, αποτελεί αναντικατάστατο μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Ωστόσο, το Πανεπιστήμιο Κρήτης ενθαρρύνει την αξιοποίηση της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ), πρωτίστως για την ενίσχυση της από αμφιθέατρο διδασκαλίας αλλά και για την οργάνωση διδασκαλίας από απόσταση σε συγκεκριμένα εκπαιδευτικά προγράμματα στη βάση των αποφάσεων των αρμοδίων Οργάνων του Πανεπιστημίου (Επιτροπές Σπουδών, Συνελεύσεις Τομέων/Τμημάτων, Κοσμητείες, Σύγκλητος).

Δεδομένα για την ηλεκτρονική μάθηση στη σύγχρονη εκπαιδευτική διαδικασία:

1. Σε Διεθνές επίπεδο είναι πλέον ευρέως διαδεδομένη και αυξάνεται συνεχώς η διαδικτυακή διάθεση ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού και μαθημάτων. Πρωτοπόρο Ινστιτούτο στον τομέα αυτό είναι το Τεχνολογικό Ινστιτούτο της Μασαχουσέτης (MassachusettsInstituteofTechnology, MIT) που καθιέρωσε το έτος 2000 την ψηφιακή διάθεση μαθημάτων και σήμερα διαθέτει περίπου 2.100 ανοικτά ψηφιακά μαθήματα. Έκτοτε, Ακαδημαϊκά Ιδρύματα σε όλο τον κόσμο έχουν υιοθετήσει διαδικασίες ηλεκτρονικής μάθησης, ανοικτής διάθεσης ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού (OpenCourseWare) και χρήσης πολυμέσων (βίντεο, εικόνες, ηχητικές διαλέξεις). Συνολικά, 280 Ακαδημαϊκά Ιδρύματα και Εκπαιδευτικοί Οργανισμοί συμμετέχουν στην Κοινοπραξία των Ανοικτών Ακαδημαϊκών Μαθημάτων (OpenCourseWareConsortium) παρέχοντας πρόσβαση σε περίπου 30.000 μαθήματα σε 29 γλώσσες (<http://www.oecconsortium.org/>).

2. Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, υποστηρίζονται δράσεις ανοικτής πρόσβασης στην εκπαιδευτική διαδικασία. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή το έτος 2013 έθεσε σε λειτουργία την πύλη OpenEducationEuropa που αποτελεί μέρος της πρωτοβουλίας για την ανοικτή εκπαίδευση και έχει ως σκοπό τη σύνδεση των πόρων της Ευρωπαϊκής ανοικτής εκπαίδευσης σε διαφορετικές γλώσσες (<http://www.openeducationeuropa.eu/el>).

3. Το Πανεπιστήμιο Κρήτης έχει ήδη αξιοποιήσει και ενσωματώσει στην εκπαιδευτική διαδικασία εργαλεία και μέσα ηλεκτρονικής μάθησης. Το έτος 2000 έγιναν οι πρώτες δοκιμές για την αξιοποίηση της ηλεκτρονικής μάθησης με τη χρήση συστημάτων λογισμικού διαχείρισης μάθησης (ασύγχρονη τηλεκπαίδευση) και τεχνολογιών πραγματοποίησης ζωντανών μεταδόσεων και τηλεδιασκέψεων (σύγχρονη τηλεκπαίδευση). Από το έτος 2006 λειτουργεί σύστημα διαχείρισης μάθησης βασισμένο στο ανοικτό λογισμικό moodle (moodle.org) και φιλοξενεί ψηφιακά μαθήματα των προγραμμάτων σπουδών των Ακαδημαϊκών Τμημάτων του Πανεπιστημίου μας. Είναι προσβάσιμο στον Ιστότοπο <http://elearn.uoc.gr> και η διαχείρισή του πραγματοποιείται από το Κέντρο Υποδομών και Υπηρεσιών ΤΠΕ. Τα Ακαδημαϊκά Τμήματα κάνουν χρήση και δικών τους συστημάτων που έχουν βασιστεί στο λογισμικό moodle αλλά και στο OpenClass (<http://www.openeclass.org/>).

Το Πανεπιστήμιο Κρήτης, για τη διάδοση της γνώσης και την ευρεία αξιοποίησή της, συμμετέχει στην πρόσκληση «Ανάπτυξη και Διάθεση Ψηφιακού Εκπαιδευτικού Περιεχομένου από τα Πανεπιστήμια και τα Τ.Ε.Ι. – Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα (HellenicAcademicOpenCourses) – Ιδρυματικές Δράσεις» της κατηγορίας «Ψηφιακές Δράσεις Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης» του Επιχειρησιακού Προγράμματος (Ε.Π.) Εκπαίδευσης και Δια Βίου Μάθησης, με την πράξη «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα του Πανεπιστημίου Κρήτης**». Στόχος είναι η ανάπτυξη και διάθεση ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού, η προώθηση της ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης ως ενισχυτικής δράσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας και η ένταξη νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση. Όπως ορίζεται στο πλαίσιο του Ε.Π. Εκπαίδευσης και Δια Βίου Μάθησης, με τον όρο Ανοικτά Ψηφιακά Μαθήματα εννοείται η χωρίς περιορισμούς πρόσβαση στο εκπαιδευτικό υλικό (όπου δεν εγείρονται ζητήματα πνευματικών δικαιωμάτων), τόσο από φοιτητές/ σπουδαστές όσο και από το ευρύ κοινό. Τα ανοικτά ψηφιακά μαθήματα διατίθενται ελεύθερα, χωρίς οικονομικό αντάλλαγμα.

Σύμφωνα με τις με αρ. 323/20-02-2014 και 324/20-03-2014 αποφάσεις της Συγκλήτου ιδρύθηκε το Κέντρο Υποδομών και Υπηρεσιών ΤΠΕ. Στο πλαίσιο λειτουργίας του Κέντρου ΤΠΕ προβλέπεται η λειτουργία Μονάδας Τεχνολογιών Εκπαίδευσης για την υποστήριξη του

εκπαιδευτικού έργου, διαχείριση συστημάτων τηλεκπαίδευσης, παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού και την κεντρική υποστήριξη χρηστών. Το Κέντρο ΤΠΕ διαθέτει τον απαραίτητο εξοπλισμό και υπολογιστικές και τεχνολογικές υποδομές για την πραγματοποίηση ζωντανών μεταδόσεων και τηλεδιασκέψεων αλλά και για καταγραφή και επεξεργασία πολυμεσικού περιεχομένου, εικόνας και ήχου, καθιστώντας δυνατή την υποστήριξη της μάθησης από απόσταση. Οι τεχνολογίες αυτές αναμένεται να είναι ιδιαίτερα χρήσιμες σε Προγράμματα διά Βίου Μάθησης στη βάση της πολιτικής που θα αναπτύξει το Πανεπιστήμιο Κρήτης.

Με βάση τα ανωτέρω, η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου Κρήτης αποφασίζει ότι:

Η ανάπτυξη και υποστήριξη μεθόδων ΤΠΕ και ηλεκτρονικής μάθησης στο Πανεπιστήμιο Κρήτης, έχουν σκοπό την ενίσχυση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και όχι την αντικατάσταση της από Αμφιθεάτρου διδασκαλίας. Η πρόσβαση των φοιτητών σε ηλεκτρονικό εκπαιδευτικό υλικό ενισχύει περαιτέρω τη διαδραστική επικοινωνία και αλληλεπίδραση διδασκόντων και διδασκομένων που αποτελεί τη βάση της Ακαδημαϊκής Διδασκαλίας. Παράλληλα, δίνει τη δυνατότητα ανάπτυξης της από απόσταση διδασκαλίας σε συγκεκριμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες (ενδεικτικά: Διατμηματική διδασκαλία μαθημάτων για την απόκτηση Πιστοποίησης παιδαγωγικής και διδακτικής Επάρκειας μεταξύ Σχολών Ηρακλείου και Ρεθύμνου, Προγράμματα διά Βίου Μάθησης) στη βάση των αποφάσεων των αρμοδίων Οργάνων (Επιτροπές Σπουδών, Συνελεύσεις Τομέων/Τμημάτων, Κοσμητείες, Σύγκλητος).

Η ανάπτυξη Ανοικτών Ψηφιακών Ακαδημαϊκών Μαθημάτων είναι αποδεκτή από το Πανεπιστήμιο Κρήτης, υπό τον όρο του σεβασμού των κανόνων Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων και Δικαιωμάτων Πνευματικής Ιδιοκτησίας κατά τη δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού (βλ. Παράρτημα), με σκοπό την εξωτερικευση και προβολή του εκπαιδευτικού έργου του Πανεπιστημίου Κρήτης και την ευρεία διάδοση της γνώσης που προέρχεται από αυτό, χωρίς περιορισμούς και διακρίσεις.

Επισημαίνεται, ότι:

1. Η διάθεση, μέσω Διαδικτύου, εκπαιδευτικού υλικού που θα χρησιμοποιείται στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων του Πανεπιστημίου Κρήτης θα πρέπει να γίνεται υπό συνθήκες που διασφαλίζουν (α) την αποφυγή οικειοποίησης από τρίτους του υλικού που αναπτύσσεται από μέλη της Ακαδημαϊκής Κοινότητας του Ιδρύματος, και (β) τη μη-έγερση ζητημάτων πνευματικής ιδιοκτησίας για το υλικό που προέρχεται από τρίτους.
2. Το εκπαιδευτικό υλικό που διατίθεται - με ανοικτή ή προστατευόμενη πρόσβαση - στο Διαδίκτυο, μέσω των ιστοτόπων και υπηρεσιών του Ιδρύματος θα πρέπει να συνοδεύεται από πληροφορίες και μεταδεδομένα σχετικά με τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας (άδεια χρήσης και διάθεσης του έργου) και να έχει ενσωματωμένη τη δυνατότητα αναφοράς - γνωστοποίησης ενδεχόμενων προσβολών δικαιωμάτων τρίτων και ανάκλησης της διάθεσης του περιεχομένου.
3. Συνιστάται η χρήση ανοικτών αδειών [creativecommons](http://creativecommons.org/) για εκπαιδευτικό υλικό που αναπτύσσεται από το εκπαιδευτικό προσωπικό του Πανεπιστημίου Κρήτης <http://creativecommons.gr/>.
4. Η υλοποίηση των πολιτικών ανοιχτής πρόσβασης και διάθεσης της γνώσης γίνεται σύμφωνα με το νόμο (βλ. Παράρτημα) με γνώμονα τον σεβασμό (α) στα προσωπικά και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, και (β) στα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας τρίτων προσώπων όπως ορίζεται και στην Πολιτική Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων και Δικαιωμάτων Πνευματικής Ιδιοκτησίας (βλ. Παράρτημα).
5. Τα ανοικτά ψηφιακά μαθήματα απευθύνονται τόσο στους φοιτητές του Πανεπιστημίου Κρήτης όσο και στο ευρύ κοινό. Η ανάπτυξη των μαθημάτων θα γίνεται βάσει προδιαγραφών και προτύπων που αφορούν τόσο στις διαδικτυακές υπηρεσίες όσο και στο εκπαιδευτικό υλικό για την επίτευξη προσβασιμότητας. Για το σκοπό αυτό θα ακολουθείται συγκεκριμένη πολιτική προσβασιμότητας, η οποία ανανεώνεται ανάλογα με τις εξελίξεις σε επίπεδο τεχνολογίας και χρησιμοποιούμενων προτύπων.
6. Το Πανεπιστήμιο Κρήτης διαθέτει υπηρεσία στο πλαίσιο του Κέντρου Υποδομών και Υπηρεσιών ΤΠΕ που θα είναι αρμόδια για την υποστήριξη του διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού σε θέματα (α) ανάπτυξης, ανοικτής διάθεσης εκπαιδευτικού υλικού και πολυμεσικού περιεχομένου, και (β) προσβασιμότητας υλικού και υπηρεσιών με συνιστώμενη χρήση του προτύπου [Web Content Accessibility Guidelines \(WCAG\) 2.0](http://www.w3.org/WAI/standards-guidelines/wcag/)

Επιπέδου ΑΑ που αφορά στην προσβασιμότητα υπηρεσιών παρεχόμενων μέσω του Διαδικτύου από ΑμΕΑ.

7. Το Πανεπιστήμιο Κρήτης υιοθετεί Πολιτική Προστασίας Προσωπικότητας, Δικαιωμάτων Πνευματικής Ιδιοκτησίας κατά τη διδασκαλία, δημιουργία και διάθεση του εκπαιδευτικού υλικού (βλ. Παράρτημα).

8. Το Πανεπιστήμιο Κρήτης λαμβάνοντας υπόψη τις εκάστοτε ισχύουσες τεχνικές προδιαγραφές για τη δημιουργία Ανοικτών Ψηφιακών Μαθημάτων, προχωρά στην έκδοση οδηγιών για την οργάνωση του εκπαιδευτικού και υποστηρικτικού υλικού, τον τύπο και τεχνικές προδιαγραφές του πολυμεσικού υλικού, των τεχνικών όρων προσβασιμότητας και παρουσίασης αυτού.